

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ УПРАВЛІНСЬКОГО ТА ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ, ЗВІТНОСТІ ТА АУДИТУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У зв'язку з розвитком територіальних громад в Україні, підвищуються вимоги з ведення бухгалтерського обліку, складання та подання звітності, аудиту. Нестача досліджень з бухгалтерського обліку в об'єднаних територіальних громадах, в тому числі заробітної плати (питома вага якої в середньому серед інших видатків є найбільшим компонентом), призводить до необхідності в систематизації питань з інформаційного забезпечення ведення бухгалтерського обліку, складання і подання звітності, аудиту у вигляді відокремленого сегменту для громад, що об'єдналися.

Усі видатки, які проводять підприємства державного сектору економіки, в т.ч. ОТГ, розмежовані за економічною суттю платежу. Для цього використовують коди економічної класифікації видатків бюджету (КЕКВ). Установа може використовувати кошти лише на ті цілі, на які планувала, за напрямками, визначеними в Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету [1].

«Оплата праці і нарахування на заробітну плату» враховує КЕКВ 2100.

КЕКВ 2110 «Оплата праці». За цією категорією передбачаються видатки на оплату праці всіх працівників бюджетних установ (організацій), а також грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу, згідно з установленими посадовими окладами, ставками або розцінками, матеріальну допомогу, в тому числі видатки на премії та інші види заохочень чи винагород відповідно до законодавства.

КЕКВ 2111 «Заробітна плата» враховує:

1) заробітну плату за встановленими посадовими окладами (тарифними ставками) або розцінками всіх штатних працівників, у тому числі за трудовими договорами; надбавка за вислугу років; доплата за ранг, надбавки та доплати обов'язкового характеру (оплата роботи в нічний час, доплати за науковий ступінь, за знання та використання в роботі іноземної мови тощо);

2) премії та інші види заохочень чи винагород, відповідно до законодавства;

3) матеріальну допомогу, допомогу на оздоровлення при наданні щорічної відпустки та в інших випадках за рішенням адміністрації установи (організації), відповідно до законодавства;

4) винагороди та інші виплати, нараховані працівникам, які не перебувають у штаті установи (організації), відповідно до умов цивільно-правового договору (за винятком суб'єктів господарювання);

5) одноразову грошову допомогу, у зв'язку з виходом на пенсію або, якщо це передбачено законодавством, у відставку.

Облік розрахунків з оплати праці проводиться на підставі Типових форм, затверджених наказом Державного комітету статистики № 489 від 05.12.2008 «Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці» із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету статистики України від 25 грудня 2009 року № 496 (далі – наказ № 489) [2].

Крім № П-1 – № П-4, складають наступні форми:

№ П-5 «Табель обліку використання робочого часу»;

№ П-6 «Розрахунково-платіжна відомість працівника»;

№ П-7 «Розрахунково-платіжна відомість (зведена)»;

№ П-54 «Особовий рахунок»;

№ П-50 «Розрахункова відомість».

Розрахунки з персоналом із оплати праці (за всіма видами заробітної плати, преміями, винагородами тощо), а також розрахунки з депонентами відображають на рахунку 661 «Розрахунки за виплатами працівникам».

При цьому:

– на субрахунок 661 «Розрахунки із заробітної плати» потрапляють усі виплати, що належать до Фонду оплати праці (основна й додаткова зарплати, інші заохочувальні та компенсаційні виплати);

– на субрахунку 661/1 та 661/2 «Розрахунки за іншими виплатами» відображають, зокрема, лікарняні (оплату перших п'яти днів і власне допомогу).

Аналітичний облік розрахунків здійснюється по кожному працівнику, видами виплат і утримань.

В ОТГ усе комунальне майно окремих суб'єктів стає майном громади. За перерозподілом коштів у ОТГ 60 % податку на доходи фізичних осіб залишається в розпорядженні (бюджеті) громади, а також

всі кошти від збору єдиного податку, податку на прибуток підприємств і установ комунальної власності та податку на майно [3].

Об'єднані територіальні громади мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом. До реформи їх мали тільки обласні та районні бюджети, бюджети міст обласного значення. Для виконання делегованих державою повноважень їм надають відповідні трансферти: дотації, освітню та медичну субвенції, субвенції на розвиток інфраструктури громад тощо.

Із збільшенням бюджету, змінюються і обов'язки ОТГ. Відтепер сама громада забезпечує свою територію достатньою кількістю шкіл, лікарень, об'єктів інфраструктури та несе повну відповідальність за їх стан.

Для реалізації цих повноважень громади можуть самостійно здійснювати зовнішні запозичення, обирати установи з обслуговування коштів та підрядників для виконання робіт, визначають містобудівну політику та розпоряджаються землями за межами населених пунктів.

Зростання бюджету громади відбивається на обсягу відповідальності – не лише перед центральною владою, але й перед населенням. Відповідно, облік в ОТГ має здійснюватись оптимізовано і безпомилково.

Крім того, істотно зросла кількість видів операцій бухгалтерського обліку: ремонт інфраструктури, надання вже згаданих адміністративних послуг, фінансування виконавців різноманітних робіт у межах ОТГ. Відповідно, структура обліку суттєво ускладнилась, кількість операцій зросла: виникла необхідність здійснювати розрахунки із контрагентами, нараховувати заробітну плату, вести облік основних засобів та необоротних матеріальних активів, планувати і контролювати виконання планів тощо.

Спеціальне методичне інформаційне забезпечення для територіальних громад, яке буде вмещувати координацію дій з бухгалтерського обліку та складання звітності, аудиту, дозволить спроектувати ефективні управлінські рішення. Автоматизований пакет послуг для громад, що враховуватиме низку інтеграцій із суміжними сервісами (ведення обліку, складання та подання звітності, аудит), створить можливості для користувачів долучитися до цифрової системи та стати повноцінними цифровими агентами.

Окрім запровадження спеціального програмного продукту для громад, виникає необхідність в уніфікації функцій управління обліком, складання та подання звітності, аудиту через створення при кожній громаді спеціалізованого відділу бухгалтерського інформаційного обліку та звітності, аудиту у складі її виконавчих органів.

За результатами – обґрунтовані пропозиції з необхідності відокремлення для громад в один цілісний сегмент та акумуляції в ньому методики та роз'яснень з питань бухгалтерських облікових процедур, методик складання та подання звітності, аудиту. Надані висновки мають доказову базу, що потребує змін управлінська структура громади та методичне забезпечення обліку, звітності та аудиту. Запропоновані зміни з управлінського та інформаційного забезпечення обліку, звітності та аудиту, дають змогу припустити щодо можливості зменшення ризиків фінансово-господарської діяльності, підвищення конкурентоздатності та спроможності громад в Україні.

Список використаних джерел

1. «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету», зареєстрована в Міністерстві юстиції України 27.03.2012р. за № 456/20769: Наказ Міністерства Фінансів України від 12.03.2012р. № 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12#Text> (дата звернення 25.10.2021).
2. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці» із змінами і доповненнями, внесеними наказом Державного комітету статистики України від 25 грудня 2009 року № 496: Наказ Державного Комітету статистики України від 15.12.2008р. № 489. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0489202-08#Text> (дата звернення 25.10.2021).
3. Як налагодити бухоблік для об'єднаних територіальних громад. Програма-платформа MASTER . MASTER Бухгалтерія. Офіційний веб-сайт. URL: https://masterbuh.com/25_06_18_yak_nalagoditi_buhoblik_dlya_obyednanih_gromad (дата звернення 24.10.2021).